

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

LÍSKA

V rozesílce s číslem 10/2015 najdete pozvánky a informace o akcích v regionu, upozornění na grantové výzvy, zajímavé články i příklady dobré praxe.

V týdnu od 30. května do 5. června 2015 probíhá **Evropský týden udržitelného rozvoje**. Jde o celoevropskou iniciativu propagující myšlenku **udržitelného rozvoje** a iniciativy, které se udržitelnému rozvoji věnují. Poprvé proběhne i v České republice jako souhrn konferencí, výstav, trhů, filmových promítání, komunitních akcí, prezentací udržitelných podniků, vzdělávacích projektů a dalších aktivit po celém území ČR, potažmo Evropy. Jednou z akcí je i **Den pro přírodu, 5. června na hradě v Malenovicích**. [Více o ETUR »](#)

Na hradě v Malenovicích ve Zlíně proběhne v pátek 5. června DEN PRO PŘÍRODU – XII. Krajský veletrh EVVO. Udělejte si školní či rodinný výlet na místo, kde bude v jednom dni k vidění to nejlepší z ekovýchovy v našem regionu. Pro školy, družiny, zájmové kroužky, rodiny s dětmi i veřejnost připravujeme celodenní program (9-18 hodin): kostýmová prohlídka hradu a zoologická expozice, velká hra Cesta za lískovým keřem, zahradní stezka brouka Pytlíka, putování za vůní medu, hledačka pokladu, bylinková miniškola, co se děje na statku, ukázky dravců, výstava Pestrost ptačího světa, pojízdný biograf i divadlo, hry, objevování a bádání, pozorování Slunce, zážitky, tvořivé, výtvarné i hudební dílny, ukázky řemesel, ochutnávky zdravých dobrot, regionální a fairtradové občerstvení. Prodej regionálních výrobků, publikací a her.

Místo je přístupné veřejnou dopravou ze všech směrů, parkování pro autobusy a i auta je možné v okolí hradu, více na <http://www.liska-evvo.cz/doc/regionalni-vzdelavaci-akce>

Upozorňujeme na probíhající i plánované osvětové kampaně Lísky:

- **Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny, 1.5.-30.6.2015**

Garant: Centrum Veronica Hostětín

Aktuální zprávy z kampaně na Facebooku: <https://www.facebook.com/prirodnizahrada>

Na stránkách <http://www.veronica.cz/?id=587> můžete získat informace o přírodních zahradách.

Stránky vznikají v rámci kampaně Přírodní zahrada, která byla finančně podpořena v grantovém řízení Ministerstva životního prostředí.

- **STROMY a my, 20.9.- 30.10.2015,**

Garant: Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště

- **Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve ZK, celoročně,**

Garant: VIS Bílé Karpaty, Veselí n. M.

V rámci kampaní se můžete zapojit do soutěží, programů, vycházek a exkurzí, získat metodické materiály nebo připravit vlastní program ve své organizaci a přiblížit tak téma dětem i široké veřejnosti. Kampaně najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane> a na Facebooku.

- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.**
- **Přehled akcí v regionu najdete na webu Lísky v Krajském kalendáři akcí, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz**
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>**

Z obsahu čísla 10/2015:

strana

Kde Líska pomáhá	3
Aktuality a novinky	3
Zdroje (nejen) pro EVVO	4
Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu	4
Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR	5
Vzdělávání a metodická podpora EVVO	5
Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi	6
Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy	6
Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí	6
Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí	7
Skutečně zdravá škola	8
Zelené okénko	8
Fair Trade (Spravedlivý obchod)	9
Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky	9
Recepty z naší kuchyně	10
Přírodní zahrady	12
Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály	11
Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy	12
Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články	12
Environmentální informační servis Lísky	13

V příloze najdete:

- Rozesílku 10/2015 - celý text v PDF
- Pozvánky na vzdělávací akce z Lipky a Chaloupek
- Pozvánku na seminář o ekologickém zemědělství na 40. Mezinárodním ekologickém festivalu TSTTT v Uherském Hradišti
- Pozvání na nedělní akce do Envicentra Vysoké Pole

Klub Lísky má 50 členů. Velmi si toho vážíme a děkujeme za Vaši přízeň a podporu.

Pokud se Vám programy a činnosti Lísky líbí, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje, můžete se stát členem Klubu Lísky i Vy. Svým členstvím v Klubu podpoříte naše poslání a programy, a zároveň dáte najevo, že nám fandíte. Více informací [najdete zde](#).

[Přečtěte si](#), jak Klub Lísky funguje a co nabízí.

[Přihláška do Klubu ke stažení zde](#)

Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na

<http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Máte svůj oblíbený citát? Pošlete nám ho. V každé rozesílce se s Vámi o jeden podělíme.

Opět jsme sáhli do pranostik: „Jaké počasí na Medarda bývá, šest neděl trvání mívá..“

Kde Líska pomáhá

Líska pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Vznikla po několikaleté usilovné práci na benefičních projektech. Mezi hlavní cíle patří pomoc nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí. Více na www.korunkaluhaovice.cz

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Šíříme myšlenku Dobrého anděla a pomáháme oslovit a získat další Dobré anděly. **Podívejte se na novou kampaň:** <https://www.dobryandel.cz/1500-statecnych>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Centrum Čalantika je jméno chudinského slumu v bangladéšské metropoli Dháce, kde žije více než 12 tisíc lidí. Čalantika je však také název **centra pro vzdělání a volný čas**, které poskytuje základní vzdělání dětem z velmi chudých poměrů a podporuje je v tom, aby začaly chodit do školy a své vzdělání úspěšně dokončily. Centrum nabízí vzdělání také rodičům a opatrovníkům dětí, zlepšuje životní i pracovní podmínky rodin a je oporou celé místní komunity. <http://www.calantika.cz>

Aktuality a novinky

- **Klenoty přírody v ohrožení.** Základy evropské ochrany přírody jsou vážně ohroženy! I vy jste občané Evropy - napište Evropské komisi, že vám na ochraně přírody záleží! www.birdlife.cz
- **Evropský týden udržitelného rozvoje**
Jde o celoevropskou iniciativu propagující myšlenku **udržitelného rozvoje** a iniciativy, které se udržitelnému rozvoji věnují. Poprvé proběhne v týdnu od 30. května do 5. června 2015 jako souhrn konferencí, výstav, trhů, filmových promítání, komunitních akcí, prezentací udržitelných podniků, vzdělávacích projektů a dalších aktivit po celém území ČR, potažmo Evropy. Zapojit se může každý! [Více o ETUR »](#)
- **Tisková zpráva: Pro základní školu ve Vsetíně a Vizovicích je školní stravování důležité téma**
Sychrovská základní škola ve Vsetíně a Základní škola ve Vizovicích se zapojily do pilotní fáze programu Skutečně zdravá škola. Podle britského vzoru Food for Life Partnership proslaveného Jamie Oliverem jej začátkem tohoto roku spustila iniciativa Skutečně zdravá škola. Pilotní program pomáhá školám a školkám zlepšit stávající školní stravování a výchovu dětí k odpovědnému přístupu k jídlu. <http://www.skutecnezdravaskola.cz/pro-media/tiskova-zprava-pro-zakladni-skolu-ve-vsetine-a-vizovicich-je-skolni-stravovani-dulezite-tema>

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **MMR na níže uvedeném odkaze zveřejnilo plán výzev u všech OP pro období 2014-2020**
<http://www.dotaceeu.cz/cs/Kalendar-akci?t=4#Tabs>
- **Nadace Partnerství nabízí granty na sázení stromů.** Do 28. května si mohou obce, školy, spolky a další organizace požádat o příspěvek na podzimní výsadbu stromů. Grant ve výši až 30 tisíc korun poskytuje Nadace Partnerství a můžete jej využít ke koupi sazenic stromů a keřů, kůlů, ochranného pletiva a dalšího potřebného materiálu. Důležité je, aby se do sázení zapojila místní veřejnost a sázely se druhy, které jsou na území původní. Podmínky pro získání grantu najdete na [tomto odkazu](#).
- **Nadace VIA vyhláší opět grantová kola pro Rychlé granty na krátkodobé projekty do 6 měsíců,** kdy můžete získat až 30 000 korun. Uzávěrka programu je vždy první čtvrtek v měsíci. Více informací včetně formuláře žádosti a textu vyhlášení najdete na stránce Rychlých grantů:
<http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podpora-mistnich-iniciativ/mesta-z-jineho-testa-rychle-granty-2015>
- Granty Evropské nadace mládeže Vyhlášovatel **European Youth Foundation,**
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2425367>

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Osvětová kampaň Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny (1.5.-30.6.2015)**
Na území kraje budou do konce června probíhat programy, exkurze, výstavy, semináře, slavnosti a soutěže pro děti i dospělé. <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetova-kampan-prirodni-zahrada-1>,
<https://www.facebook.com/prirodnizahrada>
- **Neděle v Envicentru Vysoké Pole. Plakátek v příloze.**
- **40. Mezinárodní ekologický festival Týká se to také tebe, 9.-14.6.2015, Uherské Hradiště,**
<http://tsttt.cz/>
- **Pozvánky na akce do Centra Veronica Hostětín** najdete na www.hostetin.veronica.cz
Workshop Potravinová soběstačnost a potravinové zahrady, Centrum Veronica Hostětín, 5.- 7. 6.2015.
Více informací na webových stránkách: <http://1url.cz/ZXJk+>
Přihlašování je možné prostřednictvím registračního formuláře: <http://1url.cz/xXn1>
- **XXXV. TRADIČNÍ KOSENÍ a škola ochrany přírody 2015** zaměřená na spojení člověka a krajiny Bílých Karpat s mezinárodní účastí, 4. - 10. července a 11. - 18. července v přírodní rezervaci Bílé Potoky
V malém jubileu 35 let chtějí pořadatelé přivítat též dřívější účastníky a jejich ratolesti, i přátele ze zahraničí. Dejte den, či několik dnů, přednost před civilizací, životu v přírodě, při tradičním sečení kosou, sklizni sena, obnově bělokarpatské krajiny, poznávání přírody, tělesně duchovním rozvoji v Bílých Karpatech.
Kontakt: KOSENKA, Brumovská 11, Valašské Klobouky 766 01, tel. 736 777 144,
e-mail kosenka@kosenka.cz
- **Včely, včelky, včelíčky, 20. a 21. 5. 2015 v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.**
Dozvíte se, co se děje od jara do zimy ve včelím úlu, co je to brů a proč se medvěd jmenuje brtník. Pod odborným dohledem zkušených včelařů můžete nahlédnout do skutečného včelího úlu plného živých včel, dozvíte se také, jak včela zpracovává pyl, nektar nebo medovici. Těšit se můžete i na sladkou ochutnávku, komentovanou prohlídku výstavy Společenský život hmyzu i tvořivou dílnu inspirovanou světem včel. **Akce po předchozím objednání** na tel. 571 611 764.
Více informací na <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/vcely-vcelky-vcelicky/>

- Muzeum regionu Valašsko, aktuální nabídku najdete na <http://www.muzeumvalassko.cz>
- 14/15 Baťův institut Zlín, nabídka na www.14-15.cz

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, pracoviště Rychta pořádá 12. ročník akreditovaného kurzu pro pedagogy škol a školských zařízení **Repetitorium terénní přírodovědy aneb Cesta do pravěku**
Termín akce: 13.–17. července 2015
Během akce si můžete zopakovat a prohloubit svoje přírodovědné znalosti, získat tipy a nápady na terénní výuku, vyměnit zkušenosti s kolegy či prozkoumat zajímavou krajinu Moravského krasu a okolí.
Více informací na www.lipka.cz/rychta-vzdelavani-pedagogu nebo na zdenka.jicinska@lipka.cz.
- Zabýváte se tématy, která jsou na pořadu diskuzí po celém světě a v různé míře se dotýkají každého z nás? Zajímáte se o problematiku migrace a vnímáte nutnost seznamovat s ní své žáky? Hledáte cesty, které vám umožní zařadit podobná témata do výuky přitažlivou formou? Přijměte pozvání na vzdělávací kurz **MIGRACE NENÍ LEGRACE** pořádaný neziskovou organizací [ARPOK, o. p. s.](http://www.arpok.cz)
Kurz proběhne formou cyklu seminářů, které se uskuteční v termínech 1. – 3. 7., 11. – 13. 9. a 9. – 11. 10. 2015. Více informací na: <http://arpok.cz/vzdelavaci-kurz-migrace-neni-legrace/>.

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

➤ **Poslední vzdělávací akce projektu Bezpečně a zdravě do života:**

Víkendový třídní kurz Zdravě sezónní vaření – 19.-21. června 2015, Centrum Veronica Hostětín.

Pozvánku a přihlášku ke stažení najdete zde:

<http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

Přihlášky a informace: infoevvo@seznam.cz

<http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

[https://www.facebook.com/pages/zdravě do zivota](https://www.facebook.com/pages/zdravě-do-zivota)

Programy a služby Líska a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace**, máte zájem o **elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy Líska, o.s.
Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě M.R.K.E.V.** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Do obou sítí je možné se registrovat průběžně. Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.
Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Naplánujte si návštěvu **14/15 Baťova institutu Zlín**, který nabízí celoročně programy pro školy, skupiny dětí i rodiny s dětmi, www.14-15.cz
- **Muzeum regionu Valašsko**, aktuální nabídku najdete na <http://www.muzeumvalassko.cz>

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

✓ ŽABAKO - Žákovská badatelská konference 2015

Už počtvrté se ve Vsetíně uskutečnila žákovská badatelská konference s názvem: ŽA-BA-KO. Jejími pořadateli již tradičně byli Líska - o. s. pro EVVO ve Zlínském kraji, Muzeum regionu Valašsko, p. o., a Základní škola Vsetín, Sychrov. Cílem této konference je poskytnout žákům základních škol prostor pro prezentaci výsledků vlastního bádání, práce navíc, nad rámec běžného vyučování, ale také například pro představení školních projektů, které by mohly inspirovat ostatní. Prezentující žáci se zároveň učí vystupovat na veřejnosti a tím dávají najevo, že škola není skleník, kde děti žijí v uměle vytvořeném prostředí bez návaznosti na okolní svět, ale naopak, že svět školy a svět venku je zcela propojen a děti ve škole získávají zkušenosti využitelné v běžném životě.

Nad konferencí převzala odbornou záštitu Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Katedra biologie. Tradičně držel záštitu PaedDr. Petr Navrátil, člen Rady Zlínského kraje, a za Město Vsetín záštitu převzala místostarostka Mgr. Simona Hlaváčová.

Účastníci konference užívali kvalitní zázemí Podnikatelského inkubátoru v budově Maštaliska ve Vsetíně. Deset konferenčních příspěvků vyslechlo více než sto třicet diváků. Postupně během čtyř ročníků se ukázalo, že je dobré propojit konferující z prvního a druhého stupně základních škol. Letos bylo připraveno pět vystoupení žáků 4.-5. ročníků a dalších pět připravili žáci druhého stupně ZŠ.

Ze Základní školy Zlín, Kvítková přišli referovat čtvrtáci o svém projektu „Chraňme s Puntou přírodu“ a pak o nás provedli „Po stopách lovců mamutů.“ Z církevní ZŠ ze Zlína přijel Jakub Bureš a seznámil nás s problematikou chovu kudlanek. Jeho spolužák Filip Kocián představil publiku „Herní systémy a organizaci turnajů.“ Z Lipníku přijel Petr Filippov s ukázkami přírody Lipeňského Záhoří. K dalším zajímavým příspěvkům patřilo vystoupení Markéty Hurtové ze ZŠ Luh na téma barviv v rostlinách, nebo žáků ZŠ Vsetín, Rokytnice, kteří nám prozradili „Co se děje pod klidnými hladinami zahradních jezírek“. Sychrovští kromě pravidelného mapování orchidejí, které pokročilo zase o rok dál, představili například srovnání výšky žáků ze Sychrova s celostátními průměry a nebo výzkumy barvy očí svých spolužáků.

Referující žáci měli možnost získat zpětnou vazbu na své příspěvky nejen od diváků, svých spolužáků, ale také od odborníků z praxe. Po každém vystoupení následovala krátká diskuse a otázek bylo k některým příspěvkům opravdu hodně. Své rady a názory žákům poskytli RNDr. Jarmila Dupejová z Oddělení ochrany přírody a krajiny a Ing. Petra Marková z Oddělení mládeže, sportu a rozvoje lidských zdrojů ze Zlínského kraje, radní města Vsetín Ing. Bohumila Holeňová, Mgr. Jan Husák za Muzeum regionu Valašsko a Mgr. Michal Molek, ředitel ZŠ Vsetín, Sychrov 97.

ŽA-BA-KO č. 4 můžeme hodnotit jako úspěšné. To, co se odehrálo 26. května 2015 dopoledne v konferenčním sále na Maštaliskách bylo vyvrcholením celoročního a někdy i mnohaletého snažení žáků pod vedením vyučujících. Atmosféra v sále byla tvůrčí a příjemná, každý z příspěvků zaujal něčím jiným a my účastníci jsme odcházeli obohaceni o spoustu nových poznatků. Bylo radostné vidět, že žáci už přemýšlí a diskutují o nových námětech pro svá další bádání.

Jaroslava Ševčíková

Více informací najdete na Facebooku a <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Cílem kampaně je osvěta v oblasti fair trade a podpora prodeje fairtradových produktů v daném místě.

Pro bližší informace a podporu v získání statusu kontaktujte:

http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy po splnění několika kritérií.

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovevzdelavani.cz>

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

Cílem projektu je zvýšit povědomí o společenské odpovědnosti u škol a příklady dobré praxe inspirovat ostatní. Chceme dosáhnout toho, že se stane odpovědné chování dětem, studentům, ale i rodinám naprosto přirozené a automatické jako základní počty.

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola>

Skutečně zdravá škola

Až do června 2015 probíhá na vybraných pilotních školách ověřování programu Skutečně zdravá škola.

Již nyní se ale může do programu [zapojit](#) i vaše škola a plnit [kritéria programu](#).

Více o iniciativě a programech na webu a Facebooku.

<https://www.facebook.com/skutecnezdravaskola>,

<http://www.skutecnezdravaskola.cz>

Telefon: 732 967 206

Zelené okénko

Zelené úřadování

je zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, školky, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje jednak systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a jednak nakupování.

Zelené nakupování

je takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Doporučujeme stránky Ekologického institutu Veronica, který se zeleným úřadováním a zeleným nakupováním dlouhodobě zabývá a vydal řadu materiálů. Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz (o udržitelné spotřebě v domácnosti).

Žijte BIO

na www.bio-info.cz vám přináší návody a inspiraci, jak žít zodpovědný život, každý den. Pokud považujete hodnoty jako šetrné zacházení s přírodními zdroji, zodpovědnost či etiku za důležité, pak rubrika „Žijte BIO“ je právě pro vás. Je určena pro ty z vás, kteří život vychutnávají plnými doušky a zároveň berou ohled na druhé a přírodu.

Stránky sdružení TEREZA

www.nejsetrnejsi.cz

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

❖ Prodejní místa:

- **Výrobky Fair trade můžete zakoupit v Lísce - budova Základní školy Vsetín,** Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>
Pondělí - čtvrtek: 8.30 – 11.00, 12.00 – 16.00 hodin
Návštěvu si můžete domluvit předem na infoevvo@seznam.cz nebo 604 650 109.
Zajistíme pro Vás též fairtradové občerstvení či balíčky na vašich akcích.
- Ve Vsetíně můžete navštívit **Poetickou kafeterii** (v sousedství parkoviště u Jednoty).
V nabídce kávy a čajů si vyberete i ty se značkou Fair Trade, více na www.poetkafeterie.cz

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín.**

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Líska je podporovatelem kampaně **Za férovou čokoládu!** <http://cz.makechocolatefair.org/supporters>

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

- V Lísce jsme pro vás spustili web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** <http://www.regionalni-znacky.cz>
- **Sdružení Tradice Bílých Karpat** koordinuje facebookovou kampaň na podporu místních výrobků.
Více na <http://tradicebk.cz/files/dokumenty/TZ%20kampan.pdf>

❖ Prodejní místa:

- Nabídku na produkty od místních farmářů a výrobců, seznam trhů a akcí a další zajímavé informace můžete najít na <http://www.liska-evvo.cz/doc/kde-nakupovat>, nebo na <http://www.nalok.cz>
- **Centrum Veronica Hostětín**, <http://hostetin.veronica.cz>
- **Prodejna ODTADYMA, o.p.s.**, Seninka 2 - prodejna ve Vsetíně, přízemí Domu Kultury.
- **Obchod Z DĚDINY** nabízí jídlo z našeho regionu.
Sortiment obchodu pochází z farem, od malých a středních zpracovatelů převážně ze Zlínského kraje, e-mail: obchod@zdediny.cz
<http://www.facebook.com/zdedinyzlin> **Regionální potraviny**, www.zdediny.cz
- Region Slovácko provozuje v Uherském Hradišti na Masarykově náměstí v jezuitské koleji prodejnu, kde najdete výrobky nesoucí značku **Tradiční výrobek Slovácko**, www.tradicnivyrobek.cz

- **Krajanka – sociální podnik je prvním farmářským obchodem v Kroměříži.** Naším cílem je zákazníkům přinášet farmářské potraviny, včetně biopotravin, od místních a regionálních potravinářských potravin. Farmářské a domácí potraviny mají oproti běžným potravinám z hypermarketů řadu výhod – jsou chutné, zdravé a lokální. Za kvalitu farmářských potravin ručí jejich tradiční zpracovatelé z Kroměřížska a okolních regionů, <http://www.krajankasp.cz>

Recepty z naší kuchyně – patronkou rubriky je paní Milena Kovaříková

Těšíme se na zajímavé a chutné recepty z Vašich kuchyní. Vítejte recepty pro domácí i školní vaření. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz. Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

BEZOVÝ SIRUP

Ani jsme se nenadáli a rozkvetly bezinky! Nepromeškejte proto šanci připravit si z nich sirup, nebo limonádu – jsou prostě báječné. Jestli nevíte jak na to, tady je náš osvědčený recept:

3l vody

2 lžíce kyseliny citronové

3 citrony (nejlíp v biokvalitě, nakrájené na plátky)

3 kg krupicového cukru (zkrátka na litr tekutiny 1 kilogram cukru)

Vodu nechte přejít varem, vlijte ji do čisté láhve, přidejte kyselinu citronovou a nechte vystydnout. Do vychladlé tekutiny vložte dobře omyté citrony, nakrájené i s kůrou na plátky, a láhev napěchujte bezinkovými květenstvími, co se do láhve vejde (buďte opatrní při jejich sběru, trhejte samozřejmě někde ve volné přírodě daleko od silnic, vždy je otřepejte, aby v nich nezůstali broučci) a nechte macerovat 24 hodin. Poté přecedte do velkého hrnce. Kolik litrů budete mít tekutiny, tolik přidejte kilo cukru. Vraťte na sporák, a za občasného míchání (aby se cukr nepřichytil ke dnu) přiveďte téměř k varu. Nevařte!!! Horký sirup vlijte do čistých sklenic, uzavřete a nechte vychladnout dnem vzhůru. Ve spíži vydrží až rok – tedy pokud ho dřív nevy pijete.

SEDMIKRÁSKA

Sedmikráska působí na vykašlávání, jako kloktadlo při zánětech v krku a také proti migréně.

1 polévkovou lžící květů přelijeme šálkem vroucí vody a necháme 10 minut vyluhovat. Pijeme 2 až 3 šálky denně. Účinky sedmikrásky jsou velmi jemné, raději ji používáme do směsí s bylinami podobného účinku, tzn. do čajů při pomalém trávení, kolice, nachlazení, revmatismu a dně, nemocech urologických a katarrech horních cest dýchacích i plic a také do uklidňujících směsí a podporu činnosti jater a žlučníku, Má mírný laxativní, čisticí a močopudný účinek. Podporuje pocení.

Zevně ji používáme na popáleniny a zánětlivé onemocnění nebo poranění kůže, nejlépe ve formě placek. Dříve se dokonce používala na zastavení krvácení a zhmožděnin, její výskyt se v lidové tradici spojoval s bojišti a válkou.

Hodí se i k jídlu, třeba na ozdobení salátů, bez obav ji mohou jíst i malé děti.

Podle staré pověry zabraňuje sedmikráska růstu, proto se vařená přidávala štěňatům a dětem do jídla, aby příliš nevyrostly a zůstaly stále drobné a roztomilé.

Sedmikráska je symbolem čistoty, skromnosti a nevinnosti, první sedmikrásky prý vyrostly ze slz Panny Marie při útěku do Egypta. Moje maminka říkala, že tam, kde vyrostla sedmikráska, tam umřel brouček, jako dítěti mi to přišlo děsivé, protože sedmikrásek je tolik! Říká se, že jakmile můžeme stoupnout jednou nohou na sedm sedmikrásek, je tady léto.

Zdroj: Kuchařka ze Svatojánu

LIPOVÝ SIRUP

Květy lípy, 3 kg cukru, šťáva ze 4 citronů, kyselina citronová 50g

Květy lípy natrháme za plného květu a naplníme volně 4-litrovou sklenici nebo plastovou nádobu (ne kovovou). Zalijeme studenou vodou a necháme luhovat nejméně 24 hodin.

Na druhý den přecedíme lipové květy a vymačkáme je do velkého hrnce přes plátýnko (bavlněnou plínku), přidáme asi 50g kyseliny citronové, šťávu ze 4 vymačkaných citronů a 3 kg cukru.

Vše ohříváme a jakmile dosáhneme bodu varu, okamžitě vypneme (já jsem zahřála jen na 85 stupňů kvůli zachování nějakých vitamínů). Potom sirup ještě horký naléváme do čistých sklenic a dobře uzavřeme vyvařenými víčky. (Při nalévání horkého sirupu můžeme každou láhev omotat namočenou utěrkou, aby nepraskla). Někdo dává jako konzervant nahoru do každé láhve kapku lihu, ten se posléze vypaří.

Sirup můžeme přidávat do čajů místo cukru nebo užívat při nachlazení. My pijeme klasicky jako chlazený sirup zředěný vodou. Moc krásně voní i chutná! Výborný také pro kardiaky, zlepšuje funkci srdce...

<http://www.mimibazar.cz/recept.php?id=86993>

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica - PROVÁDÍ KONZULTACE PŘÍMO NA ZAHRADĚ, <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **NECHEJTE SI CERTIFIKOVAT VAŠI ZAHRADU - ZÍSKEJTE PLAKETU PŘÍRODNÍ ZAHRADA** » Máte-li zahradu a hospodaříte ve spolupráci s přírodou, či jste alespoň k tomu nastoupili cestu, můžete získat prestižní plaketu "Přírodní zahrada". Tu má v Česku už bezmála 150 zahradníků. Plaketou dáváte najevo svoji filozofii a podporujete šíření myšlenky přírodního zahradničení. Více o udělení plakety na <http://www.veronica.cz/?id=563>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku?**, Přehledná mapa přírodních zahrad na Ekomapě, http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- **V Lísce máme ediční centrum Oříšek**, najdete v něm: <http://www.liska-evvo.cz/doc/metodicke-listy-1>
<http://www.liska-evvo.cz/doc/metodiky>
- V souvislosti s velkým zájmem veřejnosti o breviře Vojenských lesů a statků ČR, s.p. nejen u výstavního stánku lesní pedagogiky společnosti VLS ČR, s.p. na nadávné výstavě NATURA VIVA 2015 v Lysé nad Labem se Vojenské lesy a statky ČR, s.p. rozhodly poskytnout tuto vzdělávací pomůcku veřejnosti v elektronické podobě. **K dispozici jsou breviře „Poznáváme stromy,“ „Poznáváme křoviny,“ a „Poznáváme byliny.“**
Odkaz na materiály ke stažení: <http://www.vls.cz/nahled.asp?c=5316&t=4>
- ČSO vydala reedici všech titulů s nahrávkami hlasů ptáků a nový titul Sovy Evropy. CD už zase můžete objednávat na cso@birdife.cz. CD jsou poctou a poděkováním autorovi všech nahrávek, čestnému členu ČSO, Pavlu Pelzovi, který nás 20. 5. opustil ve věku 91 let. Více na <http://www.cso.cz/index.php?ID=2574>

- **POLY doporučuje** vaší pozornosti **Didaktické pomůcky a aktivity**, které vycházejí z konceptu tzv. „pytlíčků proti nudě – Busy bags“. Cílem je zaujmout děti smysluplnou hrou. Bonusem je pak to, že dle typu aktivity rozvíjí paměť, jemnou motoriku, trpělivost, soustředění, logické myšlení, představivost, počítání a slovní zásobu. Učí se poznávat barvy, geometrické tvary, čísla. Rozvíjí i některé praktické dovednosti jako je zapínání knoflíků, vázání tkaniček apod.

Jsou vhodné na hraní s dětmi nejen doma, ale prokáží vám užitečnou službu na cestách, v čekárně u lékaře, v kavárně apod. Tedy všude tam, kde se děti mohou nudit a je potřeba je zabavit. Proto je každá aktivita rozumné velikosti, aby se vešla do tašky, kapsy, dětského batůžku a je vždy umístěna v látkovém pytlíku se šňůrkou. Aktivity jsou také vhodné do školek, dětských center, zdravotnických zařízení, zkrátka všude tam, kde je koncentrace neposedných dětí.

Tyto aktivity jsou testovány na vlastních dětech ☺. Jsou ručně vyrobené z nezávadných materiálů. Pokud je součástí aktivity zalaminovaná kartička, má zaoblené rožky. Jsou určeny pro děti přibližně od jednoho roku, ale na své si přijdou i předškoláci či školáci na 1. stupni ZŠ. Děti mladší 3 let je musí používat pod dohledem dospělé osoby. Některé aktivity obsahují malé části. Ale protože své dítě znáte nejlépe vy sami, tak také vy nejlépe posoudíte, s čím si poradí a které aktivity budete raději dělat společně.

<http://www.podlistem.cz/pomucky.html>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy

- ✓ **Líska na Mezinárodním festivalu filmů pro děti a mládež ve Zlíně**

V pátek 29. května, po celý víkend a následně ve středu 3. června a čtvrtek 4. června najdete lektory Líska, Žabky, Trnky a Chrpy ve Zlínském zámku v rámci doprovodného programu Mezinárodního festivalu filmů pro děti a mládež, [#ZLINFEST](#)

<https://www.facebook.com/ZLINFILMFESTIVAL>

Máme připraveny programy pro mateřské školy, I. stupeň ZŠ, školní družiny a rodiny s dětmi. Stavte se za námi a objevujte s Lískou krásy přírodních a kulturních tradic našeho regionu.

Fotografie z akce naleznete zde http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/Mezinarodni_detsky_filmov.../

- ✓ **Výukový program Líska „Odkud se bere jídlo“**

Projekt Bezpečně a zdravě do života putuje po školách v regionu s výukovým programem a exkurzí na farmy „Odkud se bere jídlo“. <http://www.tvbeskyd.cz/deti-se-ucily-odkud-se-bere-jidlo/>

- ✓ **Hlasujte pro kuchařku lesní školky Vrběnka Valašské Klobouky**

<https://www.startovac.cz/projekty/uvarime-macku-podte-na-lizacku/>

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

Přírodní zahradu najdeme i v mateřské škole

Sud na dešťovou vodu, vysázené bobuloviny, domečky pro živočichy, hotel pro hmyz, vrbový tunel, hmatová stezka, kompost a další prvky jsou některé z více podmínek, abyste mohli získat certifikát přírodní zahrady. Přírodní zahrada je jako stvořená pro dětské hry, dává možnost pohybu a bezprostřední prožívání změn v přírodě během čtvero ročních období. Děti se seznamují s materiály, jako je hlína, kámen, voda, rostliny.

Celý článek najdete na <http://www.epochtimes.cz/2015052722827/Prirodni-zahradu-najdeme-i-v-materske-skole.html>

Environmentální informační servis Líska:

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlášených grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky** www.liska-evvo.cz
- **Knihovna** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- **Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Společná prezentace a přehled akcí je významným tradičním nástrojem pro jednání s partnery, přípravu projektů i přiblížení EVVO veřejnosti a médiím. Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Líska - o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji,

tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Líska najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Rozesílku připravuje a rozesílá Líska - občanské sdružení pro EVVO ve Zlínském kraji s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.